

MMS: Memory becoming

27.5.2025 - | Fakulta humanitních studií UK

Další Mirjam Moravcová Seminar bude v principu představením konceptu knihy. To, čemu by se kniha měla věnovat, ovšem nikdy koncept nemělo a mít nemohlo. Přesněji řečeno, kniha by měla jako celek zachytit nedokončenost, utváření a přetváření paměti na genocidu Romů tak, jak jí bylo možné sledovat z perspektivy pozorovatele a účastníka snah o odstranění velkokapacitní výkrmny prasat v Letech u Písku v posledních 27 letech. Temporální a geografické zacelení vytváří narativní iluzi o vývoji od zapomnění ke kolektivnímu vzpomínání, která je ovšem v každém dalším kroku podryvána a znejistěna. Celý záměr by tak při nejlepším bylo možné nazvat historickou dokumentací děláním minulosti, jejíž obsah se ovšem proměňoval spolu s tím, s jakou představou budoucnosti byl spojován. Děláním paměti není z tohoto důvodu možné vidět jako temporální rekonstrukci, a to i přesto, že se neustále dovolává temporálních schémat a odkazů. Jako dokumentarista děláním minulosti je autor sice nucen patrolovat temporální hranice, tím ovšem neskryje, že jsou tyto hranice posouvány. Memory becoming se inspiroje úvahami G. Deleuze o osobě jako nedokončeném sebeutváření. Analogie mezi subjektivizací a děláním paměti je provokativní a užitečná. Stejně jako je subjekt spoluutvářen asambláží heterogenních prvků, je utváření paměti genocidy Romů z úhlu pohledu pozorovatele kauzy Lety nepředvídatelným souborem dějů, intervencí a věcí, nicméně za účasti aktérů, kteří předvídají, jednají, intervenují. Deleuzova věrnost empirii je zde klíčová: subjekty předvídají a vynalézají - a předvídají, protože vynalézají - za konkrétních okolností, pohybují se mezi věcmi a vztahy a z tohoto důvodu je konstituce paměti nejistá. V příspěvku Yasar Abu Ghosh představí témata, která postupně memory becoming demonstrují: rituál a inscenace vzpomínání; hlasy a jejich avataři; materialita, prostor a memory-scapes: budoucnost paměti; archeologie a duše mrtvých; the artifice of memory - paměť proti státu.

Yasar Abu Ghosh působí na Katedře sociální a kulturní antropologie FHS od roku 2006 (v letech 2009-2012 byl jejím vedoucím). Jako hostující profesor vyučoval na CEU v Budapešti, LMU v Mnichově, nebo EHESS v Paříži. Jeho dlouhodobé výzkumné zaměření se týká ekonomik na okraji a politik paměti. Oběma tématům se věnoval zejména s ohledem na případy Romů v Česku. Byl spoluzakladatelem České asociace pro sociální antropologii, v expertních pozicích působil při Radě vlády pro záležitosti romské komunity a při Evropské komisi.

<https://fhs.cuni.cz/FHS-1001.html?event=30048&locale=cz>